

MEYVE AĞAÇLARINDA BUDAMA

Genç meyve ağaçlarına şekil vermek, mahsuldar ağaçlarda şekli muhafaza etmek ve ağaçlardan uzun süre yeterli, kaliteli mahsul alabilmek için yapılan dal kesme, dal kıvrırma, dal seyreltme veya açılarını değiştirme işlemlerine denir.

Doğru Kesim

Yanlış Kesim

Budamanın Amaçları:

- 1- Şekil vermek
- 2- Verilmiş şekli muhafaza etmek
- 3- Ağacın fazla yükselmesini önlemek
- 4- Ağacı fizyolojik dengede tutmak
- 5- Meyve seyreltmesi yapmak
- 6- Periyodizite etkisini azaltmak
- 7- Işık ve havanın ağacın tacı içerisine daha iyi girmesini sağlamak
- 8- Dal kırılma ve sarkmalarını azaltmak

Budama Zamanı:

Budama genellikle kış dinlenme devresinde yapılmakla beraber kış budamasını tamamlamak amacıyla kısmen de yaz mevsiminde yapılır.

Kış budaması:

İklimi ılıman olan bölgelerde yaprakların dökülmesinden itibaren ilkbahar vegetatif faaliyetin başlamasına kadar geçen süre içerisinde yapılır. Eğer bölgede kışın iklim

sert geçiyorsa budama soğuklar geçtikten sonra yine ağaçlarda gelişme faaliyeti başlamadan önce yapılmalıdır.

Yaz Budaması: Yaz başında yapılır. Kış budaması sonucu meydana gelen fazla sürgünler ve şekil budamasında ana dal olmayacak sürgünlerin gelişmelerinin önlenmesi için yapılır Budamada Kullanılacak Aletler: budamada makas, testere, tahra, balta, merdiven ve bağlama materyali (ip, rafya, lastik) kullanılır.

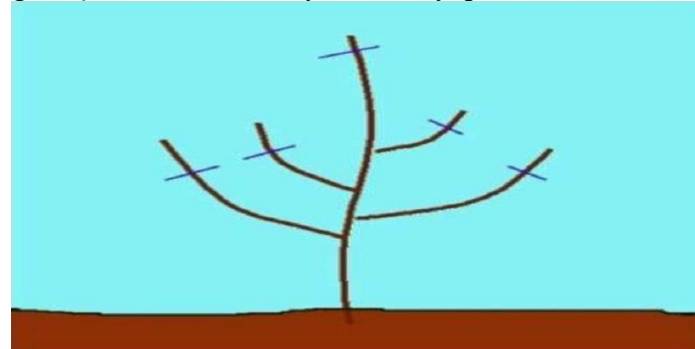
BUDAMA ŞEKİLLERİ

Ağaçların yaşına, verimine ve gelişme durumuna göre farklı budama uygulanır.

Meyve ağaçlarında başlıca 3 şekil budama yapılır;

- a) Şekil Budaması
- b) Mahsul Budaması
- c) Gençleştirme Budaması

A) Şekil Budaması: Uygun bir taçlandırma ile gövdeye bağlantısı sağlam birkaç anadal üzerinde, iyi ışık alan ve havalandırılan yeterli miktarda meyve dalı teşkil edilir. Her zaman ağacın tabii gelişmesine uygun şekil verilmelidir. Alçaktan taçlandırılan ağaçlarda taç gelişmesini daha iyi olduğu, verim ve kalitenin yüksek olduğu, böyle ağaçlarda budama, hastalık ve zararlılarla savaş, meyve seyreltilmesi ve hasat gibi işlemler daha kolay ve ucuz yapılmaktadır.

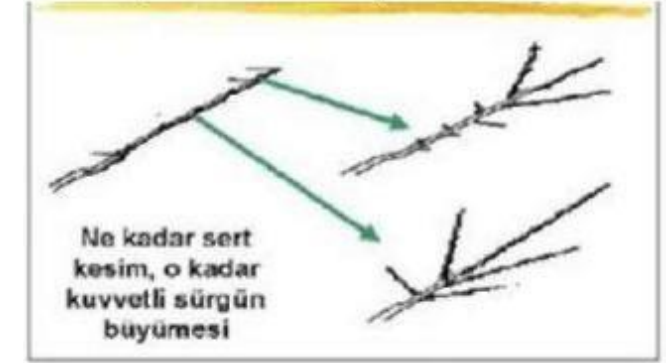

Meyve fidanlarının taçlandırılmasında en çok kullanılan şekiller tür, iklim ve yetiştirme sistemine göre değişmektedir.

- 1- Goble (vazo) şekli
- 2- Doruk dallı şekil
- 3- Değişik doruk dallı şekil
- 4- Piramit şekil

B) Mahsul Budaması: Mahsule yatmış meyve ağaçlarında uygulanır.

Tepe kesiminin şiddeti

Meyve ağaçlarında verilen şekli muhafaza etmek tacı belli bir büyüklükte tutmak, fazla yükselmesini önlemek her yıl ağacın yeterli mahsul vermesini ve yeterli sürgün teşkil etmesini, yani dengeli büyümesini sağlamak için yapılır. Mahsul budamasında bu hedefleri gözeterek meyve gözü taşıyan dallar bırakılır. Mahsul budamasının şiddeti meyvenin türüne ağaca daha önce verilmiş şekle ve mahsul miktarına bağlı olarak değişir. Örneğin şeftalide sert, kayısı, erik, badem, kiraz, vişne, elma, armut ve ayvalarda daha hafif olarak uygulanır. Mahsul budaması şeftalide her yıl erik, badem, kayısı, kiraz, vişne, elma ve armutlarda 2-3 yılda bir, cevizde 7-8 yılda yapılır.

C) Gençleştirme Budaması: Yaşlanmış veya kendi hallerine bırakılması sonucu verim devresinden çıkmak üzere bulunan ağaçlarda uygulanır.

Gençleştirme budaması ile ağaçlarda kuvvetli sürgünler meydana getirilerek taç yeniden teşkil edilir. Böylece verim ve kalite yükselir. Bu budama yapılırken önce kurumuş, kırılmış, birbirine girmiş hastalıklı dallar kesilir. Geri kalan dallarda da kısaltma budamaları yapılarak hatta bazı kalın dallarda kesilerek ağacın taçı

küçültülür. Meydana gelen obur dallar kuvvetli sürgünlerden taç için uygun olanlar bırakılır, diğerleri kesilir. Gençleştirme budaması bazen daha şiddetli olarak ana dalları aynı uzunlukta kesme şeklinde yapılır. Buna kabaklama budaması denir. Kabaklama budaması her tür için uygun değildir, zeytin incir ve dutlarda yapılabilir.

	: Yeni Mahalle Cizre Caddesi
	Merkez/ŞIRNAK
	: 0486 216 2085
	: 0486 216 2084
	: sirnak@tariorman.gov.tr

T.C.
ŞIRNAK VALİLİĞİ
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Meyve Ağaçlarında
Budama